

IKONSÄLLSKAPET

Rundbrev 30

Januari 2013

Ikonsällskapets styrelse önskar samtliga medlemmar en god fortsättning på året och varmt välkomna till vårterminens möten!

Måndagen den 18 februari kl. 18:30, Stockholms universitet, Frescati, sal D307 (hus D, plan 3), T-banestation: Universitetet. Kvällen avslutas med tésamkväm. För icke-medlemmar kr. 50:-

Professor Per-Arne Bodin: Kyrkan i den tsarryska kulturen

När Kievriket år 988 antog kristendomen inlemdes man i en bysantinsk ortodox kultur, med konsekvenser för den tsarryska kulturen. Det är dessa konsekvenser, dessa särdrag, som här intresserar oss. Viktigast är kanske övertagandet av den bysantinska synen på bilden, på ikonen, som nödvändigt instrument för att förmedla det kristna budskapet. Vidare är språkfrågan viktig, som leder till uppkomsten av ett eget slaviskt skriftspråk, kyrkoslaviskan, liksom betydelsen av ceremonier, av ritualisering. För att här bara nämna några av de exempel som kommer att behandlas. - Det är en glädje för Ikonsällskapet att vi ännu en gång lyckats engagera Per-Arne, trots hans ständigt fyllda arbetsschema!

Torsdagen den 14 mars kl. 18:30, Stockholms universitet, Frescati, sal D307, (hus D, plan 3), T-banestation: Universitetet. Kvällen avslutas med tésamkväm. För icke-medlemmar kr. 50:-

Årsmöte. Stadgeenliga handlingar kommer att utsändas. Efter förhandlingarna:

Överintendent Berndt Arell: Athos – om munkrepubliken och om en utställning

Berndt Arell, konstvetare med huvudsakliga studier vid Åbo akademi, är sedan ett drygt år chef för Nationalmuseum i Stockholm. Han har tidigare innehaft chefstjänster vid institutioner i Finland och Sverige knutna till konst eller humanistisk vetenskap. I Tennispalatset i Helsingfors genomförde han för några år sedan en omfattande och även internationellt uppmärksammas presentation av Athos, som många i Ikonsällskapet fick tillfälle att se. En betydelsefull del av den omfattande utställningen utgjordes av ikoner lånade inte bara från själva Athos utan också från en rad ryska och europeiska samlingar. En intressant aften utlovas, också med bilder från den vackra utställningen

Torsdagen den 18 april kl. 18:30, Stockholms universitet, Frescati, sal D307, (hus D, plan 3). T-banestation: Universitetet. Kvällen avslutas med tésamkväm. För icke-medlemmar kr. 50:-

FD Svetlana Vasilyeva, Moskva/Uppsala: Legender och hemligheter - om Moskva och Moskvaborna

Svetlana Vasilyeva har flera gånger framträtt i Ikonsällskapet, senast nu i höstas. Svetlana, som själv är infödd Moskvabo och som konsthistoriker sysslar med rysk medeltid, kommer att på sin vackra svenska ge oss en bild av stadens andliga liv, med element från både då och nu. Vilka hemligheter döljer Moskva? Vad drömmer en moskvabo om? Föredraget är tänkt som inspiration till vårresan, men kan i lika hög grad ses som helt fristående.

Vårresa till Moskva

Vårterminen avslutas med den sedvanliga vårresan, som alltså detta år går till Moskva. Tidpunkt är 23 – 28 maj. Reseprogram, pris, information om anmälningstid m.m. följer med detta rundbrev.

Inför ikonerna – poetiska tolkningar av Ingemar Leckius

”Den poetiska skapelsen följer det största motståndets lag.” Den raden ur dikten ”Spårljus” beskriver Ingemar Leckius’ poesi. Hans livsväg förde via studier i konsthistoria och filosofi i Lund och Paris ut i ett vidsträckt internationellt kulturlandskap och kontakter med konstnärer och författare i Europa och Afrika, Mellanöstern och Karibien.

Han reste tillsammans med hustrun Mikaela, trängde in i kulturer och religioner, ville möta dem inifrån och förmådde att destillera deras väsen med sparsamma poetiska penseldrag. ”Han är nihilisten som håller på att kliva rakt genom väggen till mystiken”, skrev Arthur Lundkvist redan på 1950-talet (Leckius, som var född 1930, debuterade som Ingemar Gustafsson 1951), och hans sätt att uppleva världen och att skriva blev efterhand alltmer en mystikers.

1989 utkom hans diktsamling ”Vid terebinträdet”. Här återfinns några av Leckius’ allra mest gripande dikter, bland dem ett par med ikoner som motiv. Tre av dem följer härnedan. Ingemar Leckius dog i juni 2011. **KE**

Vid terebinträdet

I Mamres lund har vårt hjärta stämt möte.
Tre tungor av samma eld slår upp.

Vilka är dessa främlingar som vi bugar oss för
ända till jorden? Bara hjärtat vet.

Vi rör oss omslutna av en varm andedräkt.
Vi sjunker allt djupare in i passadvindars famn.

O dessa innerligt kretsande världar,
detta samspråk i stjärnornas kammare.

Tre främlingar klädda i himmel, jord och hav,
som om de rymde allt, livnärde allt och förenade allt.

Öga smälter samman med öga
och blicken badar i regnbågskällan.

Nu ser vi ett blixtrande, oräkneligt stim
i Abrahams mörka hav av kristall.

Här är den som vi överallt söker
och överallt finner. Hans namn är hängivelse.

Från en omärklig skåra i det grönskande trädet
rinner saven ned i en oändlig bägare.

Vi lever i ett ögonblick utan slut.
Det är kärlekens pulsslag.

Vi dröjer vid ingången till vårt tält,
som har förvandlats till ett lågande tabernakel.

Vi väntar, vi ilar. Blickstilla står vi
på ljusets strömmande tröskel...

(Rubljov)

Theotokos

Bondflicka i sorgspunnen mantel,
den mångtusenåriga saknadens klädnad,
med mörk och ändlös blick.

O hind i ödemarken,
dräktig med vår längtan.

I dig minns vi ansiktet bland träden,
den Eviges förtrolighet,
hans värme i våra näsborrar.

Din blick är vår underpant.
Din väntan vägleder oss.
Din tystnad bär våra fastklamrade röster.

O du som bävade vid brunnen
när du hörde den sorlande ängeln,
du är själv en förseglad källa.

Och du möter glädjebudbäraren
på synlighetens tröskel.

Ingenting är du, utom ett framvällande ja.
Ditt väsen är genomskinlighet
för Den som är.

Du är den ringaste bland de ringa
när du viskar ditt: varde ljus.

Bondflicka i nattens dok
med jungfrulighetens trefaldiga stjärna.

Nu växer ömheten inom dig
och du lyssnar till de främmande hjärtslagen
som till lätta klappanden på tempelporten...

Det yttersta mötet

En höghet avtecknar sig.
En panna vidgar sig i galaktiska rymder.
Vi närmar oss det yttersta mötet.

Ljusåren har hunnit hem. Allt är
överväldigande stilla i denna genomlysta natt.
Någon ser på oss med oföränderlig blick
tvärs igenom denna bärnstenshimmel.

Och all vår extas är bara ofullkomlighet,
är bara bränningar i mörkret
som äntligen lyfts till ro.

(Kristus Pantokrator)

Nu är det dags att betala årsavgiften för 2013! Välkommen att sätta in kr. 200 på postgirokonto 1210533-4, Ikonsällskapet. Kom ihåg att anmäla adressändring samt ändring av e-postadress till Elisabeth Löfstrand, adress: elo@slav.su.se

IKONSÄLLSKAPET

c/o Ulf Abel, Oxundavägen 42, 194 46 Upplands Väsby.
Rundbrevsredaktör: Kaj Engelhart. E-post: kajcaritas@hotmail.com

MOSKVA - KATEDRALERNAS, KLOSTRENS OCH MUSEERNAS STAD

IKONSÄLLSKAPETS RESA 23 - 28 MAJ 2013

PROGRAM:

TORSDAG 23/5

11.50 Avgång med Aeroflot från Arlanda. Flygresan tar 2 timmar.
15.50 (Lokal tid) Ankomst till Moskva. Transfer till hotellet.

FREDAG 24/5

KREML med sina många katedraler, Uspenskij, "Rysslands domkyrka", Bebådelsekatedralen, där Teofanes Greken och Rubljov målade tillsammans, m.fl. Därefter LIVRUSTKAMMAREN med sina många skatter, också ikoner, STADSRUNDTUR. Guiden berättar om Moskvas historia medan vi passerar och stannar till vid Bolsjojteatern, Arbat (den kända affärsgatan/marknadsplatsen), Leninbiblioteket, Revolutionsplatsen, Segerparken, Den okände soldatens grav, Frälsarkatedralen, Moskvauniversitetet, "Vita Huset" m.m.

LÖRDAG 25/5

TRETIAKOVGALLERIET, huvudmuseet för rysk konst, alltifrån ikonerna Gudsmorden från Vladimir och Rubljovs Treenighetsikon, över Vandrarna och in på 1900-talet. (Obs! Någon av de äldsta och centralaste ikonerna finns i komplexets huskyrka - med reducerat öppethållande!) Vi hoppas också kunna besöka PAVEL KORINS HEM OCH ATELJE, adress: Malaja Pirogovskaja 2 - 18, som på 1960-talet testamenterades av konstnären till Tretiakovgalleriet, och nu är bevarat på plats i ett äldre Moskvahus som annex till Tretiakov. Här finns hans officiella konstverk, bl.a. porträtt, och hans "hemliga bilder", främst studierna till "Det Ryssland som försvinner" även kallad "Requiem". Liksom hans stora ikonsamling.

SÖNDAG 26/5

Utflykt till Sergiev Posad, 75 km från Moskva och till TREENIGHETSKLOSTRET, Rysslands andliga hjärta, grundat på 1300-talet. Med flera centrala katedraler och kyrkor, bl.a. klostergrundaren Sergij av Radonezj' gravkatedral, för vilken Rubljov målade sin Treenighetsikon, som en hyllning till grundaren. Ikonen, som hade sin plats i katedralens ikonostas, har nu där ersatts av en modern kopia. Klostret är ständigt fyllt av långväga pilgrimer. Efter en sen lunch besök på ABRAMTSEVO, den märklige konstmecenaten Savva Mamontovs kulturkoloni med egen opera och omfattande ateljeer, där bl.a. konstnärer som Repin och Vasnetsov, Serov och Vrubel arbetade. I den intressanta gårdskyrkan finns ikoner och fresker utförda av några av dessa, bl.a. Repin.

MÅNDAG 27/5

I det senmedeltida ANDRONIKOVKLOSTRET, som under Sovjettiden var fängelse, och där Rubljov var munk under en period i slutet av sitt liv, finns en fungerande katedral, liksom det s.k. RUBLJOVMUSEET, en samling av äldre ikoner liksom en samling moderna kopior av fresker av bl.a. Rubljov, Dionisij m. fl. Här finns även ett forskningscentrum för ikoner. Därefter FRÄLSARKATEDRALEN, nyligen återuppförd i gammal stil, ursprungligen uppförd till minne av segern över Napoleon och sprängd i luften 1931 av Stalin.

TISDAG 28.5

Ett besök på det nya privata MOSKVAS IKONMUSEUM (<http://www.russikona.ru/exposition.php>) . I övrigt fri tid på förmiddagen.

14.30 Transfer till flygplatsen.

18.45 Avresa från Moskva.

18.55 Ankomst Arlanda.

Viss omplanering av ovanstående program kan av praktiska skäl bli nödvändig. Utöver här redovisade inslag kan mindre arrangemang förekomma, som t.ex. besök i Moskvas tunnelbana, för att se den konstnärliga utsmyckningen.

Resevärd: Ulf Abel

PRIS: 7650:- per person

I priset ingår:

- Flyg Stockholm-Moskva t/r med Aeroflot.
- 5 nätter i dubbelrum med frukost på hotell Vega i Moskva.
- Alla transfers och transporter under resan.
- Lunch söndag i Sergiev Posad.
- Alla entréer till besökta museer m.m enligt dagsprogrammet. Ingenting tillkommer.
- Svensktalande guide under hela resan inkl transfers.

TILLÄGG per person:

- Ryskt visum 645:-
- Enkelrum 1500:-

VILLKOR

- Deposit för flygbiljett 500:- senast 3/4-13. Deposit är inte återbetalningsbar. Deposit dras av på slutbetalning.
- Slutbetalning 35 dagar före avresa.

OBS! DE SOM VAR MEDLEMMAR AV IKONSÄLLSKAPET 31.12.2012 OCH SOM ERLAGT MEDLEMSAVGIFT HAR FÖRETRÄDE TILL RESAN.

OBS! SISTA ANMÄLNINGSDAG ÄR 25/3

ANMÄLAN DIREKT TILL: Iventus Travel, kontakta Helena eller Olle.
Tel: 08-651 45 23, info@iventustravel.se

